

Kroatisch

BOŽJI SIN – ČOVJEK ZA NAS

PASTIRSKO PISMO

u korizmeno-uskrsnom vremenu 2025.

limburškog biskupa Dr. Georga Bätzinga

„OVO JE SIN MOJ IZABRANI, NJEGA SLUŠAJTE.“ Lk 9,35

Draga braćo i sestre u vjeri!

Tko poznaje vlastite korijene, može rasti i uspješno se nositi s izazovima. To vrijedi kako u životu, tako i u vjeri. Ovom pastirskom riječju želim skrenuti vašu pozornost na ispovijest vjere, koja je u svojim osnovama formulirana prije točno 1700 godina. Nekoliko desetljeća kasnije poprimila je oblik koji od tada, kao „Velika ispovijest vjere“, životu Crkve i pojedinim vjernicima pruža čvrste korijene za putovanje kroz vrijeme.

Tekst na hrvatskom jeziku možete pronaći u pjesmarici „Slavimo Boga“ (br. 22,1). „Nicejsko vjerovanje“ je izvorno napisano na grčkom jeziku, a to je povezano s njegovim nastankom.

BORBA ZA JEDINSTVO NAKON KONSTANTINOVE PREKRETNICE

Konstantin Veliki, kao prvi rimski car, javno je stao na stranu kršćana i Milanskim ediktom iz 313. godine po Kristu okončao dugotrajno razdoblje progona kršćana. Podržao je Crkvu financijskim sredstvima, očito se osobno obratio na kršćansku vjeru i ojačao utjecaj biskupâ. Zasigurno njegova namjera nije bila samo vjerske prirode. Politički je htio jedinstvom Crkve podržati jedinstvo Rimskog Carstva. Međutim, jedinstvo je bilo ugroženo eskalirajućim sukobom, koji je izbio oko 318. godine u egipatskoj Aleksandriji i proširio se poput požara. Svećenik Arije poricao je božanstvo Isusa Krista s namjerom da zaštiti jedinstvenost i neusporedivost Boga, što je bilo nasljeđe biblijske vjere Izraela, kao i grčke filozofije. Stoga Arije naglašava da Isus kao Sin Božji nije vječan poput Boga Oca, nego je prvo i najsavršenije stvorenje, koje Bog koristi za stvaranje svijeta i posredovanje u odnosu s ljudima.

Arije i njegovi sljedbenici bili su biblijski i filozofski visoko obrazovani te su svojim naukom kršćansku poruku željeli prilagoditi intelektualnim standardima svoga vremena.

Utjelovljenje Boga činilo im se gotovo kao naivna zamisao.

Mnogi tadašnji obrazovani suvremenici dijelili su to isto mišljenje. Čak i nakon što je biskup zatražio od Arija da ostane na zajedničkim temeljima kršćanske vjere, sukob se ipak produbio.

Car Konstantin je bio zbog toga uznemiren te je sazvao prvu opću crkvenu sinodu kako bi riješio postojeće kontroverze. Tako se u ljeto 325. godine oko 250 sudionika sabora sastalo nedaleko od tadašnje carske rezidencije u Niceji, što je današnji Iznik u turskoj pokrajini Bursa.

Sinoda je otvorena u prisustvu cara i legata biskupa Rima. Nakon intenzivne rasprave, sinoda je osudila Arijeve stavove i stavove njegovih sljedbenika, te je ujedno sažela vlastito učenje u obliku Vjerovanja.

ŠTO VJERUJEMO O ISUSU KRISTU

Središte ove ispovijesti leži u tvrdnji: Isus Krist, Sin, dolazi iz same biti Oca, Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla, pravi Bog od pravoga Boga, rođen, a ne stvoren, istobitan s Ocem.

Posljednja formulacija – „istobitan“ – ne potječe iz Biblije, već koristi jezik i misao grčke filozofije kako bi se biblijski govor o Sinu Božjem sačuvao od toga da bude pogrešno shvaćen kao isključivo slikovita izjava koja ne odražava stvarnost.

Iako je spor oko takozvanog „arijanizma“ nakon odredbi Nicejskog sabora još dugo tinjao, odluka ovog prvog sabora dugoročno se pokazala mjerodavnom za vjeru svih kršćanskih konfesija i time čini važan zajednički temelj.

KAKO NICEJA OBLIKUJE KRŠĆANSKI ŽIVOT DO DANAS

Uostalom, to nije bila jedina obvezujuća odluka iz Niceje. Tada je također utvrđen i datum godišnje proslave Uskrsa – na prvu nedjelju nakon prvog proljetnog punog mjeseca. I na taj datum u kalendaru slavimo Uskrs do danas, ove godine srećom zajedno s pravoslavnim kršćanima.

Stoga je dobrodošlo, u jubilejskoj godini prvog zajedničkog sabora podržati nove inicijative koje se zalažu za zajedničku proslavu Uskrsa svih kršćana na isti datum. Vjerojatno je i utvrđivanje proslave Božića na 25. prosinca od strane cara Konstantina povezano s Nicejskim saborom i može se smatrati izrazom i „vanjskom proslavom“ ispovijedanja Isusa Krista kao pravog Boga i pravog čovjeka.

POVRATAK KORIJENIMA – POVRATAK KRISTU

Draga braćo i sestre u vjeri, ako sam uspio privući vašu pažnju do ovog trenutka, nadam se da ste također zainteresirani za pitanje: Zašto nam danas može biti važno baviti se događajem koji se dogodio prije 1700 godina? Postoji li, pored povijesnog interesa, značenje tadašnjih događaja i odluka za nas kršćane danas?

Da, postoji samo zbog toga što mi kao vjernici živimo od izvorâ. Poznavanje izvorâ nam pomaže da se bolje upoznamo. Mene osobno je uvijek obogaćivalo iskustvo kada sam se intenzivno bavio svojom vjerom i dublje otkrivao izjave o trojedinom Bogu, Crkvi, otkupljenju i oprostu, o dvostrukoj zapovijedi ljubavi prema Bogu i bližnjemu, molitvi i sakramentima te veličanstvenoj perspektivi obećanog vječnog života.

A kada je riječ o Isusu Kristu i onome što vjerujemo o njemu, onda je naposljetku riječ o središnjoj temi kršćanstva.

VJERA U KRISTA U DANAŠNJEM VREMENU

Stoga me brine da je u istraživanju o pripadnosti Crkvi, koje je objavljeno 2023. godine, podrška ispitanika izjavi „Vjerujem da postoji Bog koji se objavio u Isusu Kristu“ znatno opala u usporedbi s prethodnim istraživanjima.

Danas 32 % članova katoličke Crkve potvrđuje ovu izjavu.

To se može smatrati posljedicom sve većeg sekularnog razvoja, zbog čega postojanje Boga postaje manje ili više nevažno za sve veći broj ljudi. Međutim, s nestajanjem osobne predodžbe o Bogu, očito dolazi do zabrinjavajućeg osiromašenja temeljnih kršćanskih vjerovanja.

Svaka generacija kršćana i kršćanki, da, svatko od nas, trebao bi biti sposoban odgovoriti na pitanje: Tko je Isus Krist uistinu bio? I tko je on danas? Uzor, prorok, rabin iz Nazareta, značajna figura svjetske povijesti – ovi i drugi opisi i dalje nailaze na široke simpatije daleko izvan granica Crkve, kao što to istraživanja često pokazuju.

No, je li to dovoljno? Može li čovjek cijeli svoj život proživjeti s vjerom u Isusa Krista, te s tom vjerom živjeti dobro i umrijeti?

ROĐEN OD OCA PRIJE SVIH VJEKOVA – ZA NAS LJUDE I NAŠE SPASENJE

Atanazije Aleksandrijski smatra se jednim od najznačajnijih biskupa i teologa četvrtog kršćanskog stoljeća.

Za vjerovanje iz Niceje bio je čak dvaput spreman otići u progonstvo iz Egipta do tadašnjeg kraja svijeta – naime do Trier.

Ostao je vjeran svojoj vjeri te je iznio tri detaljna obrazloženja za odluku iz Niceje: Da Krist, Sin, nije Bog, ne bi mogao ljudima otkriti Boga onakvog kakav uistinu jest. Bio bi samo jedan u nizu posrednika i proroka; mogao bi prenijeti nešto o Bogu, ali ne i samog Boga.

Da Bog nije postao čovjekom, tada kroz život, propovijedanje Božjeg kraljevstva, patnju, smrt i uskrsnuće Isusa, ne bi se mogla dogoditi stvarna spasiteljska i oslobađajuća promjena za spas svih ljudi. Onda bi naša vjera u novu i istinsku unutarnju slobodu te novi odnos s Bogom, koji bi mogao biti iscijeljen od grijeha i krivnje, bila potpuno pogrešna.

Konačno, crkveni učitelj Atanazije argumentira: Da je Isus Krist samo stvorenje, a ne istinski Božji Sin, onda bi bilo idolopoklonstvo moliti

mu se, klečati pred njim i klanjati mu se.

Osobni razgovor s Isusom i svaka molitva u bogoslužju možda bi imali pročišćavajući i motivirajući psihološki učinak, ali nikada ne bi mogli stvoriti stvarnu vezu između nas ljudi i Boga, izvora, temeljnog razloga i cilja našeg života.

I dalje smatram ove bitne argumente vrlo uvjerljivima.

KULTURA SOLIDARNOSTI I ZAJEDNIČKO KRŠĆANSKO SVJEDOČANSTVO

Uz tako važno pitanje o prirodi i podrijetlu našeg Spasitelja u to vrijeme, vrijedno je pogledati Koncil u Niceji i iz drugih razloga. Ovaj važan događaj pokazuje da je kroz povijest Crkve uvijek bilo rasprava o bitnim pitanjima vjere, osnovnim moralnim stavovima i usmjerenju Crkve u odnosu na sadašnjost.

Sukobi i rasprave su sastavni dio toga.

Možemo ih voditi i danas te postavljati pitanja s povjerenjem da je Crkva već rano počela razvijati kulturu i strukture sinodalnosti, kako bismo se

zajedno borili za produbljenje i rast u vjeri, čuvajući pritom jedinstvo Crkve ili ga čak ponovno pronalazeći.

Stoga rezultati Svjetske sinode 2021.-2024. na temu „Sinodalnost“, koje sada hrabro treba provesti na svim razinama Crkve, postaju dio duge i dobre tradicije.

Tada je prije svega bilo važno da se Crkva ne raspadne u svom ispovijedanju Isusa Krista, što je bio glavni cilj rimskog cara.

U suštini ne bi bilo preuzetno postaviti takvo očekivanje pred Crkvu.

Jedinstvo i dalje ostaje odlučujuće kršćansko svjedočanstvo u očima mnogih ljudi.

Isus je sam molio, „da svi budu jedno ... da svijet uzvjeruje ...“ (Ivan 17,21)

Često to doživljavam u razgovoru s društvenim skupinama i političkim dužnosnicima. Iako osobno ne vjeruju, oslanjaju se na to da se mi kršćani, u duhu Isusa, iznad svih konfesionalnih granica zalažemo za pravdu u svijetu, za međusobnu povezanost svih ljudi i za usmjerenost na temeljne vrednote i stavove.

Stoga je danas ekumensko zalaganje za dublje zajedništvo i vidljivo jedinstvo od iznimne važnosti.

LJEPOTA I SKLAD VJERE

Svima vama, draga braćo i sestre u vjeri, zahvaljujem za svaki angažman u kršćanskoj vjeri i crkvenom životu u današnje vrijeme, a posebno za vaše osobno svjedočanstvo. U ovoj jubilarnoj godini želim vas ohrabriti da osobno i zajednički razmislite o svojoj vjeri u Isusa Krista.

Što vam znači Isus Krist? Kako uspijevate živjeti i ostati vjerodostojni istini Vjerovanja?

Kada molite i kako razgovarate s Isusom?

Slijedeći „Credo“, ne samo da doživljavam snažno uvjerenje vjere, već me istovremeno ispunjava i njezina duboka ljepota. Upravo je Nicejsko-carigradsko vjerovanje veliki hvalospjev Bogu.

S pravom se pjeva, a ne samo izgovara, jer naša živa vjera temelj je našeg bogoslužja.

Za vas i sve koji su povezani s vama, molim za obilje Božjeg blagoslova u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Amen.

Limburg, na 2. korizmenu nedjelju 2025.

Vaš biskup

NICEJSKO-CARIGRADSKO VJEROVANJE

Vjerujem u jednoga Boga, Oca Svemogućega,
Stvoritelja neba i zemlje,
svega vidljivoga i nevidljivoga.

I u jednoga Gospodina Isusa Krista,
jedinorođenoga Sina Božjega.

Rođenog od Oca prije svih vjekova.

Boga od Boga, svjetlo od svjetla, pravoga Boga od
pravoga Boga.

Rođena, ne stvorena, istobitna s Ocem,
po kome je sve stvoreno.

Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s
nebesa.

I utjelovio se po Duhu Svetom od Marije Djevice:
i postao čovjekom.

Raspjet također za nas:
pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

PASTIRSKO PISMO

I uskrsnuo treći dan, po Svetom Pismu.

I uzašao na nebo: sjedi s desne Ocu.

I opet će doći u slavi suditi žive i mrtve,
i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.

I u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca;
koji izlazi od Oca i Sina.

Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno
slavi;

koji je govorio po prorocima.

I u jednu svetu katoličku i apostolsku Crkvu.

Ispovijedam jedno krštenje za oprostjenje
grijeha.

I iščekujem uskrsnuće mrtvih.

I život budućega vijeka.

Amen.

POZIV NA MOLITVU

- 1 Kriste, božanski Gospodine,
tebe ljubi samo onaj tko ima snage ljubiti:
nesvjesno, tko te ne poznaje,
čežnjivo, tko te zna.
- 2 Kriste, ti si mi nada,
moj mir, moja sreća, sav moj život.
Kriste, k tebi se priklanja moj duh,
Kriste, tebi svoju molitvu upravljam.
- 3 Kriste uza te čvrsto prijanjam
svom snagom svoje duše:
samo tebe, Gospodine, ljubim,
tebe tražim, tebe slijedim.

T: Tekst: Časoslov, Alfano iz Salerno (+1085.)

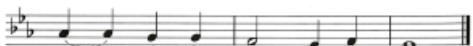
1 Chri - stus, gött - li - cher Herr, dich__
2 Chri - stus, du bist mei - ne Hoff - nung, mein
3 Chri - stus, an dir__ halt ich fest mit der

1 liebt, wer nur Kraft__ hat zu lie - ben:
2 Frie - de, mein Glück, all mein Le - ben:
3 gan - zen__ Kraft__ mei - ner See - le:

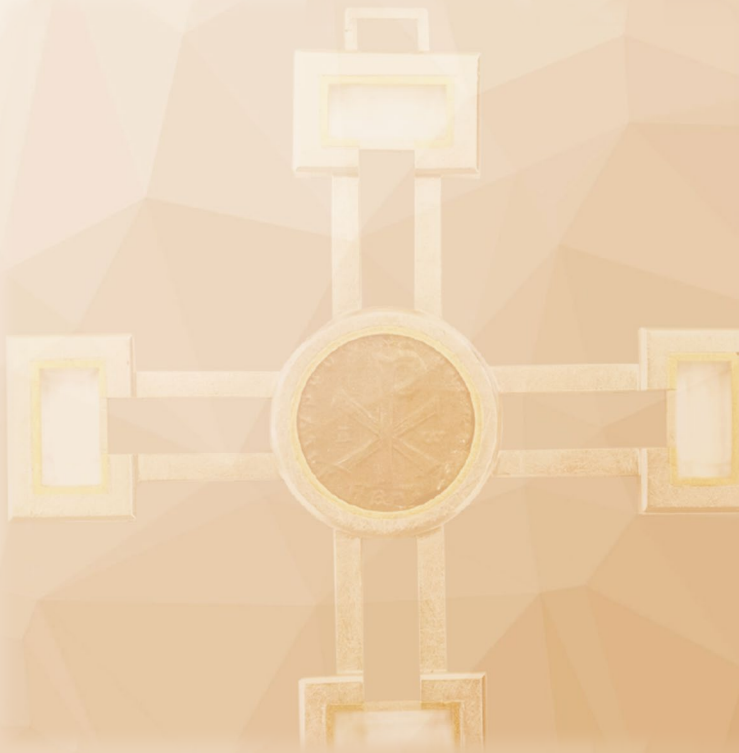

1 un - be - wusst, wer__ dich nicht kennt;
2 Chri - stus, dir neigt sich mein Geist;
3 dich,__ Herr, lieb__ ich al - lein,

1 sehn - sucht - voll,__ wer um dich weiß.
2 Chri - stus, dich be - te ich an.
3 su - che dich,__ fol - ge dir nach.

T: Stundenbuch nach „Christe Deus, vitae verae fabricator“.
Alphanus von Salerno (+1085). M: Barbara Kolberg 2008

Übersetzung der Ausgabe:
„GOTTES SOHN – MENSCH FÜR UNS“
HIRTENWORT
zur Österlichen Bußzeit 2025
von Dr. Georg Bätzing, Bischof von Limburg